

Zprávy

Zaměřeno na sport – 10. konference Evropské sociologické asociace

Začátkem září 2011 se stala hlavním městem evropské sociologie Ženeva. Centrum frankofonní části Švýcarska hostilo ve dnech 7. až 10. září 2011 desátou konferenci Evropské sociologické asociace. Konference se konala v budovách ženevské univerzity v krásném prostředí centra města. Organizátoři si byli tohoto „místního kapitálu“ dobře vědomi a nabízeli tematické prohlídky města bohatého na historické budovy v čele s katedrálou sv. Petra, v níž působil i Jan Kalvín. Neméně zajímavé jsou například „květinové hodiny“ nebo nedaleko se nacházející symbol Ženevy *Jet d'Eau*, zdaleka viditelná jezerní fontána. Nezbytnou součástí konference byl i večerní společenský program a různá organizační jednání včetně volby nového presidenta asociace na následující dva roky, kterým se stal Pekka Sulkuinen z Finska.

Na programu konference byly i sekce věnované sportovní sociologii v rámci poměrně aktivní výzkumné sítě (Research Network) č. 28. Třídenní jednání sociologů sportu pokrývalo široké spektrum témat a sluší se dodat, že návštěvnost sekcí byla velmi dobrá. Setkávali se zde pravidelní a aktivní členové výzkumné sítě s těmi začínajícími nebo věnujícími se tomuto tématu jen zčásti. Sportovně-sociální část konference otevřelo téma sportu v národním kontextu pokrývající oblast nacionalismu nebo migrace. Pro Českou republiku zajímavou byla sekce analyzující sportovní participaci, v níž měl příspěvek doktorand na pražské Fakultě sociálních věd Ondřej Špaček. Zaměřil se na srovnání strukturálních podmínek pro sportovní participaci před a po roce 1989. Následovaly dvě sekce s volným zaměřením věnující se například aktuálnímu evropskému tématu dobrovolnictví ve sportu nebo podmínkám rozvoje sportovních klubů. První den uzavřel tzv. *business meeting*, na kterém zástupci výzkumné sítě podali zprávu o jejich aktivitách a zaměření.

Následující den byl ve sportovně-sociologické části zahájen teoretickým zamyšlením nad sportovními studii. Frank Schröder například představil podnětnou studii analyzující častý populární obraz sportu jako alternativy náboženství. Na aktuální téma se soustředila sekce věnovaná rozvoji a mírotvornému potenciálu sportu. Larisa Vdovichenko prezentovala příspěvek o roli sportu při stabilizaci ruské společnosti i v souvislosti s nadcházejícími olympijskými hrami v Soči. Případovou studii o nesporně pozitivním vlivu sportu ve stále ještě rozjitřené společnosti nabídl Davide Sterchele, jinak též koordinátor sportovně-sociologické části evropské asociace. Studie pojednávala o projektu využití týmového sportování, fotbalu, při stírání národnostních rozporů, a to působením na děti a mládež v Bosně a Hercegovině. Zajímavou akcí, kterou organizátoři zařadili do programu napříč tématy, bylo setkání s autory nedávno vydaných publikací. Jednou z nich byla i kniha *Social Capital and Sport Governance in Europe* editovaná Margaret Groeneveld, Barrie Houlihanem a Fabienem Ohlem. A právě Fabien Ohl, působící na univerzitě v Lausanne, se účastnil debaty, v níž mu byl oponentem profesor Mike Collins z univerzity v Gloucestershire. Analýza organizační struktury sportu v různých zemích Evropy z pohledu teorie (či teorií) sociálního kapitálu může být v tomto případě pro českého čtenáře dvojnásob zajímavá, neboť jedna z kapitol je věnována i českému prostředí. Jejím autorem je Dino Numerato působící na univerzitě v Miláně a v posledních letech částečně také na brněnské Masarykově univerzitě, kde vede kurz sociologie sportu.

Poslední den konference bylo na programu i společné jednání sekcí sportovní sociologie a sociální teorie. Arnošt Svoboda, doktorand z brněnské Fakulty sociálních studií, představil studii konceptu autenticity v soudobém vrcholovém sportu. Elodie Paget pokračovala vhladem do možného způsobu analýzy sportu z hlediska teorie sociálních aktérů (*actor-network theory*). Teoretickou sekci završil Dino Numerato inspirativním příspěvkem k teorii reflexivity a roli soudobého sportu v jejím kontextu. Následující sekce byly věnovány rizikovým faktorům sportu a roli médií v reprezentaci sportovního diskurzu. Velké množství příspěvků přineslo společné jednání sekcí sportovní a kulturní sociologie věnující se spojení náboženství a sportu. Vztah současného sportu a spirituality zde byl analyzován z různých úhlů, zahrnujících durkheimovský totemismus, sport v muslimské kultuře nebo obnovu propojení náboženských a sportovních organizací.

Šíře témat celé 10. konference Evropské sociologické asociace je ve stručnosti neuchopitelná, ale i z letmého pohledu na jednu sekci vyplývá, že záběr současné sociologie je rozsáhlý a pestrý. Témata v rámci sportovně-sociologické sekce potom ukazují, v jakých souvislostech a aplikacích lze zkoumat a analyzovat soudobý sport ve všech jeho podobách. Budiž to inspirací i pro další české studie a výzkumy.

Arnošt Svoboda

Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

Zprávy

Sport a tělesná kultura ve světle sociálních věd. Sport and Physical Culture in the Mirror of the Social Science The third Conference of the International Society for the Social Science of Sport (ISSSS), Olomouc, 21.–24. 9. 2011

V rozrůstajícím se spektru mezinárodních organizací zabývajících se sportem jako významným sociálně-kulturním fenoménem zaujímá stále viditelnější místo Mezinárodní společnost sociálních věd o sportu, založená v roce 2009 na ustavující konferenci ve Varšavě. Její třetí výroční konference se poprvé konala v České republice na půdě Fakulty tělesné kultury Palackého univerzity v Olomouci. Kolem stovky aktivních účastníků čtyřdenního jednání v září 2011 svědčilo o nárůstu zájmu odborníků z oblasti společenských věd o sportovní problematiku. Vedle tradičně nejpočetnější skupiny polských účastníků se jednání zúčastnili hosté z Maďarska, Slovinska, Velké Británie, Spojených států amerických, Íránu, Číny, Japonska, Portugalska, Řecka, Itálie a Francie. Klíčová vystoupení „keynote speakers“ otevřela při zahájení celé akce prof. Patricia Zagnoli z Itálie, která ve velmi obecné rovině prezentovala téma „Dopad digitálních technologií na obsah sportovního zpravodajství“. Mnohem konkrétnější vystoupení přednesl britský profesor Jim Parry, zamýšlející se nad „odvrácenou stránkou“ sportu s tématem „Akceptování bolesti a zranění na půdě sportu“. Stejný úhel pohledu zaujal i čelný polský představitel ISSSS prof. Jerzy Kosiewicz, když velice přehledně a novátorsky prezentoval téma „Faulování ve sportu jako přijatelná součást soupeření“. Silný filozoficko-etický podtext pak ilustroval posledního z klíčových řečníků – britský profesor Mark Stehen zaujal tématem „Fenomenologie identity fotbalu v kontextu spirituality“.

Tématické sekce do jisté míry trpěly, jak jsme toho svědky i na jiných akcích obdobného druhu, jistou tématickou roztržitostí. Z české strany byl zaznamenán prudký nárůst počtu aktivních účastníků této konference, J. Bělka a H. Dědková tematizovali problematiku postavení sportu v hodnotové orientaci zlínské mládeže, J. Formánková vystoupila s obdobným tématem z prostředí studentů Palackého univerzity v Olomouci, J. Hoffmanová a J. Skoumal se zamýšleli nad životními hodnotami mladých českých golfových hráčů, E. Svobodová vyložila podstatu sociální turistiky, H. Válková sdělila dlouholeté zkušenosti z oblasti inkluzivních pohybových aktivit. L. Šebek se zmínil o rekreologických aspektech životního stylu, A. Sekot diskutoval na téma pohybové aktivity jako integrální součásti aktivního životního stylu, tematikou spiritualita vybraných oblastí pohybové aktivity zaujal E. Hurych a I. Jirásek se zabýval otázkou hrdinství ve sportu.

I tato konference naznačila rostoucí zájem o společenskovědní pohled na fenomén sportu, stejně tak upozornila na značnou tématickou roztržitost jednotlivých badatelských zájmů. Do příštích let existence ISSSS tedy přejme užší mezioborovou, institucionální i individuální spolupráci na tématech, která jako klíčová ilustrují svět sportu, a přispívají tak k úplnějšímu pochopení trendů vývoje soudobé společnosti.

Aleš Sekot

Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity